

Адреса Редакції і Адміністрації
„Український Голос“
Перемішль, Побережжя ч. 1.

Контра П. К. О. в Варшаві № 142.807.
передплата вкравновоюсть 10 зол.
річно, 5-50 зол. річно, 3 зол.
чвертьрічно. В Чехії квартално
18 ч. к. (передплата з Чехослова-
ччини складатиметься до Адм. „Укр.
Голосу“ в Zivnostenska Banka
v Praze). Для Франції 60 фр. річно.
для Америки 2¹/₂ дол. річно.

Ціна прим. 25 с.

Редактор приймає щодня від
год. 1¹/₂—2¹/₂.
рукописів Редакція не звертає,
неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орган.

Тарифи оголошень за текстом
за 1 вірш міліметровий одно-
шпальтовий (сторона має 6
шпальт анонсових) 0-24 зол. пол.
для дрібних промисл. укр. інстит.
0-16 зол. п. Дрібні оголошення по
0-15 зол. п. за слово, найменше
дрібне оголошення 1 зол. п. для
шукаючих праці подані безпосеред-
ньо до Адм. по 0-10 зол. п. за слово.
Оголошення в тексті 150%, дорож-
ші, на першій сторінці 300%, 10-
років. Рахунки платні і заспо-
ражальні в Перемішлі, а замовля-
ючий анонс вже тим самим бе-
застережень годиться на це.

Пропала надія...

Здавалось, що наш нарід
бодай в цім році відітхне.
Урожай, що правда, не був
найкращий, але все таки се-
редній, а подекуди навіть
гарний. Селянство деліяло на-
дію, що перезимує при куску
хліба тай на переднівок дещо
лишиться. Та не судилося...

Пропала надія. Катастро-
фальна злива, яка навістила
цілий наш край, все знівечи-
ла. Вода позаливала села, по-
ля. Живно, яке в підгірських
і гірських околицях що-йно
розпочалося, вода спококала.
Вслід за зливою наступив
страшний вилів всіх рік: Сяну,
Дністра, Прута і Буга з їх до-
ливами. Хати, збоже з поля
і зі стогів, худоба, господар-
ські знаряддя полилися з водою.
Багато людей ледви з життям
постікало на горби. Тай ли-
шень життя їм лишилось. По-
за тим нічо-нічогиісінько.

Бо катастрофа наступила
ненадійно — як нагла смерть.
По погіднім дні, під вечір, не-
босклін покритися хмарою і
смерком зачало лляти як з
цебра. Лляло і лляло без пе-
рестанку через цілу ніч, зали-
вало хати, села. Перелікали
люди хагали розсідані, пла-
чучі діти і втікали, куди їх
воли несли. А багато з них і
втікати не могло, бо були від-
таті. Вилізали на хати і звідси
благали поміч. Та поміч не все
приходила — багато згинуло...

Що на полі було з ярини,
стручкових рослин, кукурдзи
і т. д., те в багатьох околицях
зовсім вода забрала, а в де-
яких околицях — замулила,
знівечила. Дуже потерпіли тю-
товеві плянтації. Тутюні са-
дяться звичайно близько рік
і потоків, в левадах — от і
він передовсім впає жертвою
розгуканих філь. Словом — пе-
ред нами руїна і голод. Люди
руки ломлять, попадають в роз-
пуку, бо поміч нізвідки.

Коли німецьку землю в Че-
хії навістила в липні ц. р. по-
дібна катастрофа, що тепер
наш край, і коли чеський уряд
пняво спішив на поміч ні-
мецькій людині — тоді прий-
шла й в поміч велика Німеччи-
на. Такої поміч з великої

України нам не сподіватись
бо вона в кігтах московських
большевиків. А московські
большевики радше журияться
англійським страйком, рево-
люцією в Хінах і Марокку. Туди
пливуть укр. гроші, туди пе-
ревозяться український хліб.
До нас з того нічо не прийде.
Мігби нам помігти україн-
ський нарід хлібом, але ледви
чи на це московські больше-
вики дозволять.

Не вірите? Побачите!! По-
можуть нам большевики так,
як помагають дотепер „Рідній
Школі“, і українським устано-
вам взагалі.

Отже мусимо самі двигати
тягар страшної катастрофи,
евентуально при допомозі на-
ших братів в Америці, які
завжди спішили нам з помо-
чею. Наші економічні установи
обдумують вже вкортці плян
допомогової акції і приступлять
до діла.

Але наш нарід має право
домагатись поміч від держави,
яка бере в нас рекута і подат-
ки. З наших податків субвен-
ціонується всякі польські уста-
нови. З тих побраних податків
та данин жадав і наш нарід ви-
датної суми бодей на те, щоб
міг перенести наслідки ката-
строфи. Не може це бути „же-
браче відчипне“, як це бувало,
бо наш нарід не жебрає, а до-
магаєсь зі своїх податків такої
допомоги, якаб відповідала сот-
кам мільонів втрат.

Тому ставмо домагання го-
лосні і рішучі, бо до цього ми
в праві. Самі наші кооператив-
и, щоб прийшли селянам з неох-
ідною помічею внаслідню, штуч-
них навозах, худобі, господар-
ських приладах і т. д. потребують
десятки мільонів кредитів. Без
таких кредитів допомога ак-
ція не поведеться.

Наложено на нас обовязки —
отже і домагання наші повинні
бути сповнені.

Та не конець на тім. Ми
мусимо домагатись, щоб пере-
ведено регуляцію східногалиць-
ких рік і тим зменшено небез-
пеку повені. Так діється у всіх
культурних краях, цього і ми
домагаймось.

Марево релігійної боротьби.

По війні з кількох сторін
піднято старання викликати
серед галицьких Українців ре-
лігійну боротьбу. Появились у
нас, як гриби по дощі, вислан-
ники всяких сект, які хотять
нас „спасати“. Користаючи
з помилок церковної політики
гр. кат. єрархії, ці секти роз-
вели шалену агітацію, щоб по-
сіяти серед наших селян зер-
но релігійної ворожнечі. Осід-
ком тих сект є передовсім
станиславівська єрархія, бо
вона мабуть у себе витворила
найбільше пригожий ґрунт під
релігійне сектанство.

Не краще і в інших єпар-
хіях — а з окрема в пере-
миській. Тут за підмогою
московських єрархів — вар-
шавського митрополита Діо-
нізія і американського єпис-
копа Адама Филиповського,
обновили москвофілі право-
славну агітацію на Лемківщині
і довели до того, що там чо-

Засівали й всякі Бобринські і
Пінінські. По неославянським
конгресі в 1908 р. зачалась
спільна акція тих панів серед
нашого народу. Граф Пінін-
ський не укривав своїх намі-
рів і прилюдно заявив, що
„Русіном трохи православія не
зашкодзі“. Рахував, очевидно,
на політичні зиски, які при-
неслоб наше релігійне роз-
биття.

По упадку царату — пра-
вославна агітація припинилась.
Не було для неї опори, не бу-
ло і щедрих опікунів. Але з
часом обновились старий союз,
якого цілю — наше релігійне
розбиття. Насамперед вшех-
поляки відповідно прикроїли
конкордат. Уважаючи україн-
ське гр. кат. духовенство най-
більш небезпечним для своїх
польонізаторських затей і не
можучи змести з лиця землі
гр. кат. Церкви, вони замкну-
ли її сокальським кордоном, а
для Волині, Полісся і Холмщи-
ни виадували „нову унію“ як
середник польонізації. Рівно-
часно вирішено — пустити
варшавське православ'я на гр.
кат. Церкву, щоби в Галичині
викликати віроісповідну воро-
жнечу і тим самим підтяти
релігійно-національну працю
українського гр. кат. духовен-
ства в Галичині.

Щойно по підготовленню
вшехполяками догідного тере-
ну — приїхав з Америки га-
лицький москвофіл, тепер пра-
вославний московський єпис-
коп в Америці, Адам Филипов-
ський, навідався до москвофіл-
ських галицьких гуртків і по-
наряді з православним митро-
политом Діонізієм і послом
Серебренниковим — розпочато
діло навернення Галичини на
варшавське православ'я в най-
темнішій єї закутині, Лемків-
щині. І от там удалось зба-
ламувати чотири села.

На жаль, до цього збаламу-
чення причинилась в деякій
мірі і гр. кат. церковна влада.
А саме в нашій літургії і мо-
лебнях від давен-давна ужива-
лось і уживається терміну
„православний“ — і всіх пра-
вославних християн і т. д. Цей
термін в часі війни переміне-
но на „правовірний“ — себто
ужито иншого тожотного ви-
слову. І цього вчіпились лем-
ківські селяне, це було і без-
посередньо причиною до спору,
який підсичуваний агітацією
закінчився виступленням селян
з гр. кат. Церкви.

Взявши під увагу, що наше
селянство від віків привикло
до цього вислову в літургії —
нехай круги духовні тепер осу-
дять, чи варто було на Лемків-
щині безоглядно обстоювати
вислів „правовірний“ замість
„православний“ — тим менше,
що в гр. кат. церкві на Закар-
патті зовсім не переведено та-
кої реформи. Правда, коли спір
за це заострівся, духовна влада
пішла на половичні уступки —
але це вже було запізно.

Так отже маємо, як і на
Закарпатті, діло тепер з мос-
квофільською агітацією в виді
московського православія. Каж-
жемо московського, бо коли
Лемкам-селянам поясняється,
що православ'я розпадається на
кілька православних церк-
ков, з котрих одною є і У-
країнська Автокефальна Пра-
вославна Церква — то селяне
підчеркують свою „тверду віру“,
маючи на думці і це, що при-
сланий їм московський батюш-
ка говорить до них по „твер-

дому“, себто по московськи.

Цей факт мусить собі усві-
домити наше громадянство і всі
сили напружити, щоб спинити
цю агітацію, яка церкву вибра-
ла собі як середник агітацій-
ний. Тому наші освітні органі-
зації повинні повести на Лем-
ківщині енергійну освітлюва-
ючу працю, а духовенство побіч
праці в церкві повинно розви-
нути свою діяльність в читаль-
нях і кооперативах — маючи
це на увазі, що колиб москво-
фільська агітація набрала сили
на церковним полі, ми сталиб
перед небезпечною національ-
но-релігійною боротьбою.

О цю боротьбу і ходить
чуживцям-агітаторам і їх по-
кровителям. Зають вони, що
кожду зміну релігії попереджає
страшна в своїх наслідках бо-
ротьба. А та боротьба не лиш
роздвоїлаби нас, але і марнува-
лаби наші життєві національні
сили — на те, щоб хтось третій
тим радувався. Тому той тре-
тий також щедро підпомагає
цю москвофільську агітацію.

Це саме треба сказати і
про секти, які роздвоєне і
марнованне національних сил
проповідують по українськи і
для вербовання безкритичного
загалу верескливо оперують
патріотичними фазмами.

Садівничої освіти!

В ч. 22. „Укр. Голосу“ п.
Іван Филипчак, пр. ф. учит.
семінара в Самборі, описав як
він в весні ц. р. в турчан-
ських горах, в селі Ботелці,
щипив овочеві дерева як на-
вчав кількох селян щипити, як
селіни не хотіли пустити його
з села, доки їм не зацепять
деревце. П. проф. Ф. мав їхати
до рідні, вже й фіра була за-
мовлена, але „бойки так про-
мовляли, так горячо про-
сили поради, що мені ніяково
було відмовити і я оств“ —
(пише дослівно п. професор).

На другий день обійшов
п. проф. Филипчак ціле село,
щипив всюди і сконстатував,
що село пригоже для розмно-
ження садівничих. А що в селі
крайна нужда, то селяни мо-
глиб садівничою поратуватись.
Свою довгу і цікаву допись
закінчив „дописувач такими
словами: „Гей! панове учителі,
священники скаменіться! Радь-
те і других ради питайте, як
помогти бідакам“.

Ця допись, яку раду ко-
ждому — особливо сільському
інтелігентови — ще раз прочи-
тати, зробила на мене велике
вражіння, бо пригадала мені
мої молодші літа. Я хотів на
неї відгукнутись зараз, але по-
розвазі вмисне здержався, бо
боявся, щоб мій голос в часі
жив не прогомів безуспіш-
но. Що-йно тепер коли збли-
жається осінь і порушена п.
проф. Филипчаком справа на-
бирає актуальності — я за-
бираю голос.

Садівництво у нас ще зов-
сім не розвинене. Як де в у
нас овочеві дерева, то по біль-
шій часті дикі або півдикі.
Наш селянин не привязує до
овочевих дерев ваги, не пред-
ставляє собі, що старанно
плеканий овочевий сад може
дати йому більше доходу, як
його поле — особливо в го-
рах. Овочеві дерева по понят-
тю наших людей є на те, щоб
„діти мали чим забавитись“. І діти бавляться. Щойно по-
зав'язуються овочі, вже діти

їх зривають, марнують, і гус-
то-часто хорують від того.

Здавалось, що по війні змі-
ниться на краще. Наші люди
бували в західних краях, ба-
чили, як там старанно плека-
ють садівничу, які дорідні і до-
рогі овочі кидають на торг.
Але поліпшення у нас неслід-
но. По селах люди і далі са-
дять верби, мабуть тому, що
верба найменше труду вима-
гає. Вгнетється галузь, вихавсь-
я в землю і вже по роботі. Гей!
які грубі гроші вплинулиб за
кілька літ до наших сіл, якби
ми викорчували бодай четве-
ртину верб чи інших мало по-
житочних дерев, і на їх місці
розвели овочеві дерева щипи.
Не марнувалисяб у нас чи-
сленні зарівки, як дотепер
марнуються. Кожний господар,
маючи дорідні щепи: груші,
яблуні, сливи, вишні, черешні,
волоскі горіхи і т. д. знайшов-
би нове джерело доходу.

Та до цього ще далеко, бо
нашим селяном брак садівни-
чої освіти. Не мають її і сіль-
ські інтелігенти. Бо-ж і п. проф.
Филипчак їздив з далекого
Самбора аж до Ботелки, бо
тамешні інтелігенти не вміли
деревця зашипити. І п. Филип-
чак в своїй дописі з радістю
стверджує, що кількох селян
навчав щипити, але згадує
теж, що місцеві інтелігенти
присвоїли собі цю „штуку“.
От і цю садівничу освіту тре-
ба передовсім присвоїти собі
нашій інтелігенції сільській,
священникам, їх рідням, учите-
лям, академікам, які прожи-
вають на селі, і розпочати е-
нергійну пропаганду за поши-
ренням садівництва у нас.

Як? Так само зачати, як
аробив цього року п. проф.
Филипчак в турчанських го-
рах: взяти оберемок „прути-
ків“ і йти в село, від хати до
хати. Хай не журияться наші
інтелігенти, що їх ніхто не
запросить. Люди будуть здо-
лали їх виглядати, як вигля-
дають пан-отця зі свяченою
водою — як виглядали п. проф.
Филипчак в Ботелці. Говорю
це з практики. Я як учитель
в чинній службі (тепер я сме-
рит) зі всіми шкільними дітьми
ходив на „щиплення“ і за два
дні ціле село обійшов і всі
дички пощипав. Діти сходились,
як звичайно, до школи і зараз
такі ми вирушали в село. Так
було через два дні з перервою
на обід. Не мій це був „вина-
хід“. Навчив мене один ученик
пок. о. Наумовича. Оповідав
він про о. Наумовича, що з
весною теж збирав хлопців і
ходив щипати. Тай не тільки
учив садівництва — але і пчіль-
ництва. (В його пасіці, як опові-
дав мені нежючий вже
нині його ученик, по кілька
найкращих хлопців училося пчіль-
ництвом). Я пішов його слідом
і всюди, де я служив, за кіль-
ка літ повстали гарні сади.
Люди приучувались шанувати
деревину і цінити овоч. По-
ширялась садівнича освіта.

„У нас цього ще ніколи не було“.
— „Щоби я міг навчитись“. — Я
бачив це під час війни в Сирії. Там
сади! — „А в нас нічо нема, самі
дички“. — „Ах коби хто нас навчив“.
— „Ах коби я навчився, у мене є аж
30 дичок“. — „А по чому ці „прути-
ки“? (Диви допис п. проф. Ф. в ч.
22. „Укр. Гол.“).

Таку розмову вели селяне,
такі питання ставили вони
п. проф. Ф., як побачили шту-
ку щеплення. Такого я наслу-
хався в кождім селі, коли пер-

ший раз ходив з дітьми ші-
пити. Як бачимо зі слів наших
селян, вони прагнуть садівни-
чої освіти і ми сільська інте-
лігенція маємо її дати їм, як
дав п. проф. в Ботелці.

Тому зараз таки зачинай-
мо освітлювати селян про хо-
сен садівництва і через зиму
приготовім кампанію щеплен-
ня. Нехай в пресі голос забе-
руть в тій справі наші садів-
нички, нехай Тов. „Просвіта“
видасть кілька метеликів про
садівництво для пропаганди.

Кінчу словами п. проф. Ф.:
„Гей! панове учителі, свяще-
ники, скаменіться! Радьте і
других ради питайте, як по-
могти бідакам!“ — Селях.

Страшна ніч.

Наш край не памятає та-
кого нещастя, яке навістило
його в ночі з вітвірка на се-
реду (з дня 30 на 31 серпня).
В вечірніх годинах того дня,
серед громів і лискавиць роз-
почалась злива і тривала без
перестанку до ранку. Вода
залляла великі простори, поля
і села, так що деякі околиці
перемінілись в величезні озе-
ра, з котрих виставили лиш
деревця та доми. Неможливо в
подати повний образ нещастя,
бо на це треба багато місця.
Тому то ми лиш загально
представимо веліч того не-
щастя, що впадо на нас, як
ґрім з ясного неба.

Повинь зовсім залляла в о-
динадцятьох повітах Галичи-
ни 132 громади і около 30.000
морів землі. Сталося це ще
той страшної ночі, а на дру-
гий день наплавляюча вода
коритамі рік заливала дальші
простори і все забирала. Взя-
ти хочби лише перемиський
повіт. Тут зовсім залляла во-
да села: Свидиця, Бахурець,
Дубецько, Руське село, Кра-
сичин, Коритники, Братківці,
Острів, Вовче, Перекопана,
Вірко, Вірочко, Бушковичі,
Бушковичи, Халупки мед.,
Борки, Нижанковичі, Стань-
славчик, Лучиці і Сілець. В са-
мім Перемішлі залляла вода
Засянна. Те саме в інших
повітах на схід аж до бую-
винської границі. Ріка Дністер,
яка в околицях Самбора має
звичайно 800 метрів ширини,
розлялась на просторі 8—10
км., заливаючи все і порива-
ючи зі собою цілі оселі. Львів-
ський кореспондент так опи-
сує ці околиці:

Серед розгуканих філь-
стерчат гейби острівці — пір-
вані водою людські оселі, мер-
тва худоба. Трохи дальше
бачимо кільканадцять хат, за-
нурених в воді аж по стріху,
а нещасні люди, зовсім відтаті
від землі, сидять на вершках
стріх, кличучи розпучливо о
поміч. На стрісі одної хати
якось старуха, там знову мати
з плачущою дитиною. В селі
Межирічу, в місці, де Стрий
вливається до Дністра, 50 хат
поплило з водою. Люди повті-
кали. Такаса доля стрівнула
і село Волчів. На луках коло
Жидачева паслося около 100
штук худоби. В ночі філь рі-
ки забрали всю худобу. Село
Соколів вода нагло залляла.
Люди видрапались на дахи і
там вже кілька годин в страху
очікують рятунку. Також під
водою Любичі, Любін і До-
шава. Дістатись до них не жо-
жна. В тих селах згинуло бага-
то худоби. Воли, які тут ви-

пасалися, всі попили з водою. Подібні описи нещастя приходять майже зі всіх сторін. От нап. з Косова донесено таке: Черемош виступив з берегів, заліяв около 600 домів в Кутах і забрав багато добуток. Втопилося 43 людей. В Криворівні забрала вода 7 хат, 6 людей втопилося. В Ясенові гор. забрала вода 7 хат, 16 людей втопилося. В Жабю 15 хат пішло з водою, 12 людей втопилося.

Очевидно села самі ратувалися, як могли. Коли була деяка поміч, то хіба по містах. Тут ужито воєнок до ратунку, але не багато їх, бо війська тепер на маневрах. В Стрию вода залила половину міста на 1½ метра і війська ратувало добуток. В Устєріках пірвала вода постерунок поліційний разом з поліційним Римоцьким. Крім того кілька найнять будинків і 7 осіб.

Дальші вісті з середи і четверга доносять отсе: Страшний вид представляла ріка Стрий в четвер. Вода несла з гір великі колоди дерева, скали, хати, вози і інші господарські прилади та хатну обстанову. Тут то там пили людські трупи, які годі було вилізати.

Попід болехівський міст перепило 11 людських трупів. Правдоподібно були це мешканці гір, які не могли уратуватись. Рівночасно несла вода нежючі коні, корови, свині, вівці ітд. Навіть дичина вемогла уратуватись, бо вода викидала серни, диків, вовків ітд. Коло Пісочної повіт Жидачів вода пірвала 250 випасаних волів. Вони мали бути заладовані на стації Пісочна. Тимчасом стояли в загороді на пасовищі і саме тоді пірвала їх вода. В Стиняві між Стриєм а Верчанями вода забрала 112 кіз і 50 штук худоби. В Розавозі вода забрала 28 будинків, в Надітичах зовсім знищила 150 будинків.

В ставиславівській воевідстві всі повіти навістила повінь. В калуській повіті заліяли села: Берголь, Тужилів, Довга, Пійло, Добрівляни, Хотинь, Підмхайле, Студінка, Бабин, Перевозець, Медяна. — В томацькій повіті вода забрала 64 господарств села Марківці. Але в томацькій повіті в часі зливних повстан в околиці села Ляцке шляхоцьке така страшна буря, що ціле то село зрівняне зі землею. Ця буря в Ляцкмі шляхоцькмі шаліла всего чверть години і за той час рознесла 54 господарств зі всіма будинками, а 42 господарств зовсім завалила. З тих 54 господарств нема тепер ні сліду, бо буря пірвала всі будинки і понесла їх кілька кілометрів далеко. І от в віддаленю кілька кіломе-

трів порозкидані тепер по полях останки хат, стоділ, ставень збіжя, одіж, господарських знарядів ітд. Худобою підкидала буря як мячем (пилькою). Парусот людей без даху над головою, шкода міліонів. Взагалі з ставиславівського воевідства ще нема всіх відомостей, бо деякі околиці зовсім відтяжені від світа. І так з повіту ківського браз дальших відомостей, бо дороги, мости, телеграфів понижені.

Це лиш уривкові вісті, бо всіх, які надходять з краю не сплише і на волонів шкірі. Нещасте отже небувало, шкоди вносять сотки міліонів.

Ті села, яких Господь зберіг від нещастя, хай дякують Богу і спішають в поміч знищенням.

А поміч конечна! Тому визнаємо ті села, щоб негайно основали в себе комітет, який би збирав датки для тих, що потерпіли від повені. Збирати треба все: гроші, збіжя, пашу, солому, одіж, — словом все, бо десятки тисяч людей лишилось лиш в тім, в чім у тікля. Все страшило. Ні одіж, ні лижки страви, ні даху над головою.

Тому поміч повинна бути видатна. Не жалуйте обильних датків, коли Господь охоронив вас перед нещастем. Про основання комітетів і про збірку доносить до нашої Редакції. Дальші зарядження видають наші центральні установи у Львові, в саме куди жертви відсилають.

З окрема апелюємо до сільської інтелігенції, виділів Чаталень, кооператив, «Соколів», «Лугів» ітд., щоб дали почин до основування комітетів поміч і занялись ревно збіркою.

Пам'ятайте про нещасних братів!

Д О П И С И.

Гарасимів, пов. Городенка. — Наше село славне тим, що нема єдності, тай через се зверхність громадська все виходила з ласки панів з повяту а не з волі народа, аж по нинішні часи. Головну заслугу в тім має бувший писар громадський Михась Шиманський, що з бідного заробітника за кілька десятків років на писарці «доробився» 40 моргового маєтку. Тепер перед виборами здавалося, що він вже досить ситий, тай сяде тихо. Але його злий дух не спить. Тепер він богац перший в селі, тож йому забалося «гонорів» і стати радним, а навіть мріяв про виїтство. Біда лише в тім, що у людей довга пам'ять, тай ніхто в селі і чути не хотів, щоб його вибрано до ради. Коли в червні він скликав в Уряд громадським передвиборче зібрання, то счинився такий крик і вереск про-

Кожний може збогатитися коли сейчас же купити

Льос і. Кляси

Польської Державної Льотерії в канторі

Якова Вольмана

в Перемишлі, ул. Міцневича 7 (коло пошти).

Виграні побільшено з 16 міліонів на 20 міліонів золотих.

Головна wygrana 650.000 золотих як також виграні по зол. 400.000, 250.000, 100.000, 75.000, 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 15.000, 10.000, 5.000 і т. д.

Що другий льос виграє!

Ціни льосів: чвертка зол. 10, половина зол. 20, цілий льос зол. 40. Радимо скорше замовляти, бо предбачається брак льосів. На замовлення висилаємо льоси з чеком П. К. О. вільним від порта, для вплата чення належності.

В сім місцях ростати і прислати нам в листі.

КАРТА ЗАМОВЛЕННЯ.

Яків Вольман, Перемишль

ул. Міцневича ч. 7 (коло пошти).

Отсим замовляю.

— чверток льосів по зол. 10 —

— половин льосів по зол. 20 —

— цілий льосів по зол. 40 —

Належитість золотих.

Вийшло по одержанню чеку П. К. О. присланим фірмою разом з льосами

Ім'я і назвико

Докладний адрес

ти нього, що ледви вийт нарід успоків. Одногосно всі кричали: «Не треба його, досить насався нашої крові». Але він не стратив надії, тай втяв іншуштуку і то добре ним випробовану за австрійських часів.

Ще того самого дня пішов до коменданта поліції постерунку в Незвисках, наговорив перед ним на ціле село і всіх назвав бунтівниками і небезпечними для Польщі большевиками, лише себе і кількох збаламучених ним селян представив як прихильних Польщі. Яка там була ще бесіда — нарід довідався доперва перед самими виборами. «Пан Михась» зробив собі партію, а комендант Будзюновський дав їй благословенство і назвав її «ржондовою» а перед людьми назвав «стару партію». До сеї крининої роботи дібрав собі ще підячого Федя Солом'яного і Данила Шевагу прозваного в селі «Хорий», обцяючи їм, що їх введе до ради, бо нарід був також проти них за їх минулисть. В той спосіб Шиманський роздвоїв село тай пробром проти волі народа пішов до виборів. Дня 30. VI. і 1. VII. с. р. прийшли вибори. Приїхав комісар виборчий зі Староства і 4 поліцаїв. Комісар поводирав зовсім безсторонно і жадний стороні не виявляв своєї прихильності. Шиманський писарював, Федь Солом'яний сидів при комісії, а Данило Шевага на порозі випахав силми виборчим свої картки. Нарід зберіг терпелівість і не реагував на се, щоб не викликати бучі, якої Шиманський дуже бажав, ссбї, бо ніхто не хотів його картки навіть до рук брати. Вислід виборів такий: На 49 радних Шиманський ні одного свого кандидата до Ради не перевів і сам соромно провалився, помімо сего, що на його листу голосували всі формали з обох дворів, оді дичі і всі жиди. Місцеві Поляки (в їх кількі) не голосували зовсім, хоть Шиманський взяв їх двох на свою листу. Наказний вийт Стефан Комарницький був ніби безсторонний, бо до комісії покликав по двох членів з обох партій. Не хотів страгити ласки у коменданта і не хотів явно виступати проти цілого села, в надії, що дальше зістане в селі вийтом. Однак Шиманський надї не стратив. Вніс протест проти важности виборів, в надії, що буде залягати цілими роками. Надія завела, бо Воевідство вже відкинуло протест, а Староство наказало новобраній Раді уконституватися. Вправді він вихвалюється, що зробить ще «рекурс» до Міністерства, але то йому не допоможе. Дня 24. серпня с. р. приїхав комісар Староства і відбувся вибір вийта, заступника і 4 асесорів. Вся Зверхність громадська вибрана майже односторонно, бо місцевих вірлістів (2 дідичі і священик) при виборах не було. Вибраний вийтом: Василь Польнюк, його заступник Гриць Місюра, асесори: Дмитро Святник, Стефан Петруняк, Стефан Шевага Гнатів і Ілько Іванюк. В часі вибору старшини був також комендант постерунку. По виборі перед кількома селянами він вихвалювався, що він так «зробить» що з тих виборів нічо не буде, а вийтом дальше буде Степан Комарницький, бо йому так хочеться. Пожмиємо — побачимо!

Хідзювичі, — повіт Перемишль. Вибори до громадської ради відбулись 2. липня ц. р. На 17 радних вибрано: 15 Українців і 2 Поляків. Вибори зверхности громадської відбулися в приписанім речинці це в: 8 днів по виборах до гром. ради. Вийтом вибрано Петра Осима ссвідомого громадянина. Та на жаль, наш парох, о. Прокурат ізза злих сусідських відносин з Петром Осимом, починає вже при виборах на вийта киришити, а коли його зусилля безспішні, шукає собі союзників у фільварку, та вносить протест, мотивуючи його тим, що нібито до виборів на вийта не додержано 8-денного речинця. Розуміється, Староство уневажнює вибір, а за цей час опозиція (двірські слуги з о. Прокуратом на чолі) шукає голосів. Назначується вибори на день 27. VII. ц. р. Явилися всі радні з вийтком радних 1-го кола в склад якого входять: о. Прокурат, місцевий учитель, управитель двора Йосиф Ролек і старий вийт Іван Нурко, та граф Стадніцкі місцевий дідич, як

член вірліст, бо не знайшли відповідної кількості голосів. Назначує вибори в друге на день 16. VII. ц. р. Зійшлися всі радні, тільки радних 1-го кола нема. Коли дивимось — їдуть на вибори автом граф Стадніцкі, директор Пільовські, завідаєтель двора Ролек, та ще якісь два невідомі. Зявивсь і наш душпастир і йде їм назустріч. Предсидатель Іван Нурко назначує до Комісії о. Прокурата та місцевого учителя, вони зрікаються — мовляв — без нас не переведуть виборів — бо самі не знають. Починається торгівля. — О. Прокурат каже: «ми вибори переведемо, але згодиться на нашого кандидата на вийта». — Почалася колотня, лякали нас своїми погрозами, а ми при своїм. — Кінець-кінців бачили, що не відіють нічого і відіхали; а ми розійшлися домів, нарікаючи на нашого душпастиря та його союзників. Оноді накинувся наш парох на радного Петра Михасика в церкві словами: «Ти не гідний тут сидіти в кріслі, коли ти є проти...» Побажати, щоб наш парох, як і в інших селах, разом з громадою держав, а не шукав проти нас союзників в дворі.

Куриліва, пов. Ланцут. Наше село занепокоєне з причини маючого наступити перенесення нашого дуже діяльного священика Теодора Гури, який тут на «kresach» західно української землі сповняє не тільки як найсовіснійше обовязки душпастиря, але разом зі своєю женою є світлим учителем на суспільній і національній ниві. Його то заслугу є, що наші селяне давійше оспали і самолюбії пробуджуються до громадської праці. В зямі його заходами засновано кооперативу, яка міститься в винаймленій хаті, поки не перенесеться до свого дому, який вже будується. Від часу до часу в читальні відбуваються відчити, як недавно з приводу роковин смерті Івана Франка. По селі не почувш польських мазурків, ні ріжних «oj dano», але всюди лунає українська пісня. І тепер ми не можемо зрозуміти, чому отець Гура мусить переноситися; він не дає спати Полякам, які радї його позбутися і в тій цілі доносять на нього до староства, до графа Потоцького, котрий не хоче дати йому презенти на парохію в Куриліві. Сумно робиться, коли подумаєш, що лікар душ залежить від особи цивільної. Боїмося, що на місце дотеперішого пароха прийде новий, котрий ледви чи буде міг сповнити як слід ті обовязки, які на нього складають спеціальні обставини, серед яких знаходиться наше село. Звертаємося до перемиського Ординаріату з просьбою, щоб звертав увагу на особисті кваліфікації священиків, яких має назначати на парохії, висунені на захід. Тут треба душпастирів здорових, енергійних і свідомих Українців. — Селянин.

Пам'ятайте про „Рідну Школу“!

В Польщі не втихає справа ген. Загурского і через те боротьба між підсудчиками і шхеполяками дуже загострилась. У Львові дійшло до того, що шхепольське «Слово Польське» назвало своїх противників злодіями ітд. За це підсудчиківський «Дзєнник львовський» потратував редакторів «Слова Польського» такими привітаннями як бандити і т. д. Справа мабуть прийде перед суд, бо підсудчики заскаржили «Слово Польське». Шхеполяки підозріваючи, що підсудчики спрятали Загурского, бють на алярм в обороні «праворжондності» себто домагаються, щоб в Польщі був закон святим, та щоб був виконуваний так, як пр. в Німеччині. Смішні ті шхеполяки! Самі допучьт закони, а вимагають, щоб підсудчики його шанували. Ог в в Польщі закон з р. 1922 про основанне українського університету до кінця р. 1923. Вже від того часу, коли мав розпочати свою діяльність український університет, минуло 4 роки, а університету зовсім нема. І то має бути пошанованням закону! От і ті люди, що свою ухвалу союмоу подоптали, виступають тепер в обороні законів!! — Врешті шхеполяки постановили уладити релігійну демонстрацію і в тій цілі мали відбутись богослуження за генерала Загурского в варшавських костелах. Але кардинал Каковскі не дозволив відправляти богослуження і приготівана демонстрація не вдалась. — Поза справою Загурского, польські газети розписалися широким про шпівський спілку, яку відкрито в Станиславові, на чолі якої стояв якийсь оберст лейтнант в активній службі. Арештовано 10 осіб, але імені не подано, бо ведеться таємне слідство.

Що чувати в світі?

СОЮЗ НАРОДІВ розпочав свою сесію д. 1. вересня. З приводу цього приїхало до Женеві 22 міністрів закордонних справ. Іаші держави не в заступлені міністрами. Приїхали теж міністри закордонних справ Англії, Франції і Німеччини. Тут будуть вони вести таїні переговори, а на засіданнях Союзу Народів будуть обговорювати самі дрібнички. Приїхало теж 600 газетарів з цілого світа.

БОЛЬШЕВИКИ вели в Америку переговори в справі нафти. І здавалось, що ось-

АРКАДІЙ АВЕРЧЕНКО.

Мій приятель злодій.

Я був у гостині у Красавиних. Ми говорили про театр, мистецтво і літературу. Нараз у кімнату ввійшла гарна служниця, глянула на мене, усміхнулася і сказала:

— Хтось кличе Вас до телефону!

Я вдивився здивовано.

— Мене? То якась помилка...

Хто мене може кликати? Хто може знати, що я тут?

— Не знаю! — сказала служниця і вийшла з кімнати.

Я пішов до передньої кімнати, зняв телефонічну слухавку і сказав:

— Галю! Хто говорить?

— То я, Рибаків, — почув я знакомий голос. — Сидимо в кабаре-ті і чекаємо на тебе. Прийди-ж сюди!

Я відповів:

— Любий приятелю, по перше я не можу прийти, бо мушу їхати до дому. В дома нема нікого, навіть мого слуги нема в дома, а по друге відкіля ти знаєш, що я тут?

— Ти брешеш, коли кажеш, що дома в тебе нікого нема. Я щойно телефонував до тебе до дому і хтось відповів мені:

— Пан є у Красавиних!

— Любий Рибаків, нічого не розумію. Може я зсунувся з глуздів, може ти жартуєш собі з мене. Мешкання замкнене, а ключі я маю в кишені. Хто-ж з тобою говорив?

— Не знаю! То був якийсь мужеський голос. Сей голос сказав

коротко: «Він тепер у Красавиних» а потім віддавонено. Я гадав, що якийсь твій свояк.

— Щось такого! Я зараз їду до дому. За двадцять хвилю знати-му все.

— Подзвонив насамперед, то скорше довідаєшся! — сказав Рибаків.

Я відзвонив нервово, викликав центрально і сказав моє число. Пів хвилини пізнійше у мойй робітні зняв хтось телефонічну слухавку й озвався глухий мужеський голос:

— Галю! Хто там?

— Чи то число 23 — 30?

— Так що собі бажаєте?

— Хто при апараті?

Яку хвилину було тихо, а потім той самий голос сказав вагаючись:

— Пана нема дома!

— Вірю, — крикнув я сердито.

— Самособою, що його нема вдома, бо я сам господар. Хто ви такий? Що робите в мойй хаті?

— Не гнівайтеся, пане, двоє нас є у вашій хаті: Я зараз закличу мого мого товариша... Хвилиночку. Грицьку, ходи до телефону!

Я чув як озвався другий голос:

— Що знову? Все дзвонять і дзвонять. Годі працювати спокійно: Що хочете?

— Що робите в мойй хаті? — крикнув я злісно.

— Ах, то ви господар хати... Слухайте... Де ключі від вашого бюрка? Ми перешукали цілу хату і ніде не знайшли ключів.

— Ах, пане, миж не можемо

розбивати всі шуфлячки вашого бюрка! — озвався спокійний голос. — Певно, як не знайдемо ключів, мусіти-мемо розбивати шуфлячки. То буде коштувати багато праці і багато часу. Чи не жаль вам вашого бюрка? Сеж стародавній мебель! Яка ціль нищити бюрко?

— Злоді! Ви потайки вдерлися до моєї хати й хочете обкрасти мене! — крикнув я гостро. — Добре. Ви мене не втєнете. Я зараз заалармую весь дім!

— Заки ви прийдете, нас вже давно не буде у вашій хаті, — відповів спокійний голос. — Отже де є ключі від бюрка?

— Злоді! Драби! — кричав я страшно у телефон. — Підете до арешту. Злоді! Лайдаки!

— Пане! — сказав втихомирюючий голос — ми прийшли до тебе, як люди до людей. Ми не хотіли нищити твого бюрка. Ми питались тебе. Чи то так тяжко сказати де ключі? Таж треба бути вирозумілим.

— Не хочу запускатися у розмову зі злочинцями!

— Алеж, пане, чи ти гадаєш, що ми не можемо пімститися за такі слова. Я зараз візьму ножа і покраю на шматки твої гарні ключові крісла. Хочеш? — Ви дійсно дивна людина! — сказав я успокоючо. Алеж мусите зрозуміти моє положення. Влаште до моєї хати, обкрадаєте мене, а я ще маю чемо-но говорити з вами?

— Ласкавий пане, хто тебе руй-

нує? Чи то таке важне, як ми заберемо якусь дрібничку. Миж також мусимо жити.

— Гм, се я дуже добре розумію. Сеж зовсім природне. Одначе я не розумію, навіщо безцільно руйнувати мойй річи? Що ви мати-мете з того?

— Пане, не сварися!

— Я не сварюся! Я бачу, що ви розумні люди. Розумію також, що ви мусите мати якусь користь з ваших трудів. Ви певно слідували мене кілька днів?

— Гадаю. Ти думаєш, що вломатися то так дуже легко?

— Але деж там? Я всьо дуже добре розумію. Та навіщо вам ключа?

— За грішми... Може гроші не в бюрку?

— Ні. Тут ви надармо будете мучитися!

— А деж гроші?

— Я добре сховав гроші. Скільки вам треба? Скажіть же! Не встидайтеся!

— Гм, — озвався з жалем голос — багато годі вистати. Дверник міг би нас зловити з клунком. Ми взяли трохи столового срібла, один капелюх, одно пальто, годинник-будильник і срібний притискач паперів.

— Помилієтеся, притискач не є срібний.

Коли так то візьмемо бронзову попільничку.

— Товариші, — сказав я — я розумію ваше прикре положення

і ставлюся в вашім положенню. Вам пощастило, ви вдерлися незаметно до мого помешкання. Добре. Скажім, що берете сі річи і понесете клунком незаметно попри дверника. Щож далі? Продасте ті річи тай дістанете за них кілька центів. Знаю я тих опирів, що відкуповують від злодіїв крадені річи. Мусите числитися в ризиком, вязниці а навіть що й побють вас, а той хто відкуповує, мати-мемо найбільше користи з до-бичі!

— То правда! — озвався зовсім переконаний голос.

— Самособою, що правда! — сказав я із захопленням. — Сей проклятий капіталізм, жие з рук працюючих мас. Розумієте? Абож то ви крадете? Ні. То вас обкрадають. Абож то ви приносите шкоду суспільности? Ні. Сі опирі ти-сячу разів шкідливіший від вас! Товаришу, дорогий приятелю! Тепер кажу отверто і чесно: Річи, що ви їх хочете забрати, для мене милі й любі з ріжних причин. Годинник-будильник то моя життєва конечність, бо без будильника, я прийшовби затра рано запізано до бюра. Скільки ви дістанете за ті річи? Дрібничку. Ледви чи дістанете п'ятьдесять карбованців.

— Щоо? — відповів голос у телефоні — може з трудом двадцять-пять рублів!

— Приятелю! Бачу, що ми розуміємо один одного. Я гроші лишив вдома. Сто п'ятнацять карбованців.

Вони добре заховані, без мене ви не знайдете грошей. Я вам скажу, де гроші сховані. Візьміть собі сто карбованців, лишіть менісього п'ять-найцять карбованців, щоб я завтра міг поспіяти. Потім ідіть собі з Богом! Я не повідомлю поліції. То приватна, приятельська умова, яка нікого зовсім не обходить. Розумієте?

— Але ми вже запакували ті річи!

— Нічого! Лишіть їх на місці.

— Алеж пане, — сказав нерішучо злодій. — А як ми візьмемо гроші і заберемо річи?

— Приятелю! Абож то ви дикі звірі? Я вірю, що ви в самій річи добрі люди. Чи так?

— Певно. Нужда, безробіття, собаче життя.

— Боже! Або-ж я того не розумію? Вірю вам. Отже, коли даєте мені слово чести, що полишите річи, то я вам скажу, де гроші сховані. Лише ви мусите лишиити мені п'ятнацять карбованців на свідане, чейже не схочите, щоб я вмер із голоду?

Злодій засміявся збентежено і сказав:

— Добре. Згода. Слово чести, ми лишимо ті річи і п'ятнацять карбованців. З такими річами то лише клопіт. Деж гроші?

— Дякую. На бюрку стоїть касетка листового паперу. З гори є в ній коверти, потім папір, а під папером гроші. Є там чотири бан-кноти по двадцять п'ять карбован-

3 ПОЛЬЩІ І ПРО ПОЛЬЩУ.

В Польщі не втихає справа ген. Загурского і через те боротьба між підсудчиками і шхеполяками дуже загострилась. У Львові дійшло до того, що шхепольське «Слово Польське» назвало своїх противників злодіями ітд. За це підсудчиківський «Дзєнник львовський» потратував редакторів «Слова Польського» такими привітаннями як бандити і т. д. Справа мабуть прийде перед суд, бо підсудчики заскаржили «Слово Польське». Шхеполяки підозріваючи, що підсудчики спрятали Загурского, бють на алярм в обороні «праворжондності» себто домагаються, щоб в Польщі був закон

ось ті переговори доведуть до угоди. Але вони ненадійно розбилися. Америка зажадала від большевиків, щоб дали відшкодування всім американцям, яким большевики в р. 1917 відібрали копальні нафти в Баку. Большевики не хотіли на це згодитись, бо якби признали відшкодування американцям, то мусили б дати відшкодування і Англії та Франції. Дивне, що переговори зірвано так нагло. Тому підозрюють, що до зірвання переговорів причинилась Англія. Вона витолкувала Америці, що єї угода з большевиками тільки скріпить большевиків, а Америці користи не принесе, бо большевики угоди не додержуть, як не додержали угоди з Англією. Але можливе також, що Англія зробила надію большевикам, що знову наважеться з ними торговельні взаємини. Большевикам краще погодитись з Англією як з Америкою і тому вони без торгів відмовили американським горожанам відшкодування і тим самим зірвано переговори з Америкою. Тепер большевики мусять шукати дороги, щоб зближитись до Англії.

ФРАНЦІЯ в справі опорожнення німецького краю над Реном дійшла до угоди з Англією, але це така угода, якою ніхто недовольний — ні Франція, ні Англія, ні Німеччина. Німецький уряд домагався слухно опорожнення свого краю, бо він в льокарненському договорі прарік жити в згоді з Францією, а також перевів розброване Німеччини, що потвердила і рада амбасадорів. Але французькі генерали і не думають про це, щоб забрати військо з німецького краю. Що-йно по довгих торгах згодились, щоб забрати 10 тисяч війська, а 60 тисяч дали лишити на німецькій землі. Але як прийшло до того, кілько має забрати свого війська Франція, а кілько Англія і Бельгія, то Франція хотіла, щоб найменше її війська опорожнило німецьку землю. Врешті стало на тім, що 11 тисяч війська має покинути німецьку країну, з того Франція має забрати 8 тисяч, а решту Англія і Бельгія. Ця угода обрала Німеччину, бо далі 59 тисяч буде жити на німецькій землі і зарадом їсти німецький хліб. Не вдоволилась угода і Англія, бо там багато політиків не годяться з французською захланністю, яка тільки непотрібно дразнить Німеччину. Через те і уступив англійський міністер лорд Сесіль, бо за таку політику супроти Німеччини не хоче брати відповідальності. Також і Французи недовольні, що аж 8 тисяч

війська мусять забрати з німецького краю, а вони хотіли б тим військом натискати на Німеччину, щоб вона не домагалась зміни границі від Польщі. Це уважає Німеччина напастею. Бо і справді мировий договір дозволяє держаті німецький край під військовою владою Франції і Англії через 15 літ від закінчення мира. Вже 8 літ сидить там військо, а ще має там бути 7 літ. Коли Німці жадають зміни границь, то Франція може їх здержувати від того хіба ще 7 літ. А що буде опісля? Не дивидця, що Німці таке поведіння Франції уважають напастею.

В АНГЛІЇ а також в цілм світі великого шуму наробив лорд Сесіль. Це ім'я знає і нам Галичанам, бо він в англійським парламенті і на засіданнях Ради Союзу Народів в р. 1921 і 1922 порушував справу Галичини і домагався для неї права самоозначення. Той лорд Сесіль останніми часами був міністром а рівночасно делегатом Англії в Раді Союзу Народів. Ще в липні ц. р. вів він в імені Англії переговори з Америкою на конференції для морського розбровення в Женеві. Як звісно — ця конференція розбилась, бо Англія не хотіла роззброїтись на морі так, як цього ждала Америка. Коли лорд Сесіль повернув до Лондону, зложив свій уряд міністра і делегата до Ради Союзу Народів, бо негодився з політикою теперішнього англійського уряду. Лорд Сесіль є пацифістом і є перекоаний, що мир можна удержати тільки тоді, коли Англія буде їти рука в руку з Америкою. Тому було великою помилкою англійського уряду, що він своєю неуступчивістю супроти Америки довів до того, що конференція для розбровення в Женеві розбилась. Також закидує лорд Сесіль англійському уряду, що він підпірає ворожу політику Франції супроти Німеччини. Лорд Сесіль є перекоаний, що з Німеччиною може жити Франція в згоді, як не буде її дразнити і беззастанно ображувати. Такою образою Німеччини в це, що дотепер Франція і Англія держать своє військо на німецькій землі і трактують Німеччину як якусь африканську державу. За таку політику не може лорд Сесіль брати відповідальності і тому зрікся достойнства міністра і делегата до Ради Союзу Народів. Уступлення лорда Сесіля дуже вбентежила англійського прем'єра Болдвіна. Також зробило велике вражіння в цілм світі. Свідчить воно, що між англійськими консерватистами, які тепер мають владу в Англії, нема згоди що-до питань за-

граничної політики та що ця партія зачинає розбиватись на дві партії.

ІТАЛІЯ донедавна ворогувала з Німеччиною, а Муссоліні завжди грозив пастуком Німеччині. Однак останніми часами Муссоліні не лиш що примирнів, але і зачав залицятись до Німеччини. А саме Муссоліні бажає здобути для Італії колонії в Азії і Африці, щоб там примістити безробітних Італійців. Знаючи, що Німеччина домагається звороту колоній, забраних їй в часі війни — Муссоліні хоче їти з Німеччиною рука в руку і підпірати домагання Німеччини. В замін за те домагається Муссоліні, щоб Німеччина допомогла Італії здобути нові колонії. Муссоліні хотів би дістати опікувство (мандат) над Палестиною, якою дотепер опікується Англія. Деякі англійські політики не були від того, щоб позбутися Палестини, бо всі Араби ворогують на Англію за те, що вона Жидів підпірає в Палестині. А Арабів в Палестині є подавляюча більшість. — Жидів ледви десята часть населення. Розуміється, що Англія відступила Палестину лиш тоді, якби за це дістала щось ліпшого.

В АМЕРИЦІ відбулась велика американсько-англійська маніфестація політична з нагоди відчинення великого мосту до прилюдного життя. Цей міст лучить Зєдинені Держави з Канадою, так що місто Буфало є по боці Зєдинених Держав, а місто Форт-Ірі є на канадійському боці (Канада є домінією Англії). Цей міст є довгий на 1769 метрів і веде понад проливом, яким води озера Ірі саливають до озера Онтаріо, перепливаючи по дорозі звисній водонад Ніагари. Названо його «міжнародним мостом мира» і на його відчинення прибув з англійського боку: англійський престолонаслідник (Принс оф Вейлс), англійський прем'єр Болдвін і прем'єр Канади; з американського (Зєдинених Держав) боку прибув віцепрезидент Зєдинених Держав Доус і міністр закорд. справ Келлоу. З обох боків явилось около 100 000 людей. Промови з обох сторін були політичні, а саме промови славили столітній мир між Зєдиненими Державами а Англією та висловлювали бажання, щоб цей мир трівав вічно. Англійський прем'єр згадав про конференцію для розбровення в Женеві, яка розбилась. Однак ця невдача не закарала мутити сусідських взаємин між Америкою а Англією. Віцепрезидент Доус заявив, що кон-

Раджу добре Шановній Пані!

Нехай Шановна Пані уживає тільки мила ОЛЕНЬ-ШІХТ, бо воно є не тільки гварантовано чисте, але передусім дешеве завдяки своїй видатності. Кожда господиня, що дбає о чистоту і цілість білля, уживає тільки знаного на цілм світі МИЛА ОЛЕНЬ-ШІХТ. Прошу вистерігатися фальсифікатів і звертати увагу на марку

МИЛО ОЛЕНЬ-ШІХТ

ференція для розбровення розбилась тому, бо і Англія і Америка не приготували справ, які мали бути вирішені на конференції. Але розбиття конференції не повинно довести до того, щоб Англія і Америка перегаювались в збровенню, т. є. в будові нових кораблів. Кажуть, що це була кандидатська промова Доуса, бо він хоче, щоб його при зближаючихся виборах вибрав президентом Зєдинених Держав.

АВСТРІЙСЬКИЙ сойм ухвалив закон, яким признав Словінцям культурну автономію. Від тепер Словінці будуть завідувати самі своїм шкільництвом т. є. вести надзір над шкільництвом, імеаувати учителів, закладати нові державні школи і т. д. Небогато тепер Словінців в Австрії, бо не цілих 100 000 живе в австрійським краю Каринтії. Так то аж тепер австрійські Німці прийшли до голови по розум. Перед війною вони про таке і думати не хотіли, бо уважались «пануючим» народом. Аж коли недовольні народи розбили велику Австрію, набрали австрійські Німці розуму.

В ШВАЙЦАРІЇ в місті Льо-

ванні від 3 до 21 серпня відбувався зїзд церков. Зїхалось там около 500 делегатів христ. церков зі всіх сторін світа. Епископ Брент, з американської епископальної церкви, вголосив проповідь до делегатів на початку зїзду. Він говорив, що сам Господь Бог ззиває христіян, щоб зєдинились, бо лиш тоді настане Царство Бже на землі. Боротьба між поодинокими церквами є причиною, що багато людей стає байдужими супроти церкви. Люди заблудили і не можуть знайти життєвої дороги. Лишень така релігія, яку голосив Ісус Христос, може вратувати світ. Опісля радив зїзд над ріжними справами, а головною справою було: Спільний символ віри церков. — В Швайцарії також в місті Женеві, відбувся конгрес національних меншостей т. є. тих народів, які є росіяні між іншими народами. Українці і Білорусини в тім конгресі не взяли участі. Вони через своїх відпоручників тільки прислухувалися нарадам. Чому не взяли участі? Бо Українці і Білорусини не є національною меншістю але національною більшістю на

своїх землях, які прилучено до чужих держав. Тому Українці і Білорусини домагаються права на самоозначення для себе. Відповідно до того постановили Українці і Білорусини свої домагання до президії конгресу. Аж тоді, коли б ті домагання були сповнені, рішили би Українці і Білорусини брати участь в конгресі.

В БОЛІВІЇ (в південній Америці) вибухло повстання червоношкірих Індіан. Країна вужда, голод і безправство, якого доводиться зазнавати червоношкірим з боку білих, пхнували в Болівії 80 000 Індіан до бунту проти білих. Хто би то сьогодні міг пізнати по тих обдертих, босих, виголоднілих Індіанях потомків славного племені Інка, що через довгі сожки літ володіло великою Індіанською державою, що обнимала землі сегоднішніх республік Болівії, Перу і Еквадор. Ще й досі творять вони на тих землях подавляючу більшість населення. Ще й досі можна подбати там сліди їх високої культури, якою вони славились сотки літ тому взад. Бо коли прийшли на їх землі еспанські заїди з Європи, вони вже були куль-

ців, три по п'ять карбованців. Ви ніколи не впалиби на думку заглянути до касетки. Не забудьте загасити електричне світло, як будете відходити. Чи ви прийшли задніми дверми?

— Так, пане.
— Як будете відходити, то замкніть добре хату. Коли жби дверник питався вас, де ви були, то скажіть, що приходите з друкарні. Отже дай Боже щастя! До побачення!
— Де маємо покласти ключі?
— У лівому куті другої сході. Але годинника ви не зіпсували?
— Ні!
— Слава Богу! Йдіть із Богом! Добраніч!
— Добраніч!

Як я вернувся до дому, на столі лежав клоник із річима, три баночки по п'ять карбованців і записка такого змісту:
Годинник-будильник є у спальні. Річи і гроші є на столі. Додержіть слово і не донесіть про нас на поліцію.
Ваші приятелі
Грицько і Сергій.

Всі мої знакомі говорили, що я добре вмію полагоджувати свої справи. Гадаю, що вони говорили правду.

Нервові діти.

(Др. Д. А. Том).

Коли дитина неспокійна, роздратована, недовольна, то звичайно не її вина, а перший знак її ненормального, неправильного нервового або душевного стану. Коли вона вночі добре не спить, коли не має апетиту, перебирає в поживі, взагалі химерить, нарікає, то що, то се також може бути наслідком нервового роздратовання або перемучення, утоми.

Звичайно, воно може пройти само собою, але й може попереджати якісь гірші недомогання й лишити слід на будуче. Тому помитивши зміну в дитині, батьки повинні негайно пошукати причин. Передовсім — чи фізично дитина здорова; чи досить сильна, щоб подолати своїм завданням в школі чи дома; чи має досить спочинку і розваги; чи пристає з іншими дітьми, чи бавиться з ними, чи може її докучають; чи може має якісь свої окремі бажання, надії й заміри та турбується ними; може завидує кому, може боїться чого, може має які свої клопоти, труднощі, перешкоди. Пізнавши в чім річ, часами можна хвилювати дитину заспокоїти і привернути до нормального душевного стану. Звичайно треба зняти з неї той тягар, що її тисне і мучить. Буває, що треба її допомогти в шкільній науці або на деякий час зовсім взяти зі школи, поки не відпочине і не заспокоїться. В кождім випадку треба

вважати, щоб дитина мала досить сну, і треба годувати її доброю, здоровою і смачною стравою.

З фізичних недомогань, які впливають на весь настрій і поведінку дітей, часто трапляється в них слабкість, яку називають танком св. Віта. Що до її причин, наука медицини ще не має певности, але певна річ, що розвивається та слабкість на основі фізичного виснаження, втоми. Може вона розвинути, наприклад, в хлопця, котрий напружено в школі вчиться, а ще крім того дома працює або далеко йому їздити до школи. Може така слабкість скінчитись повною фізичною руїною, але і буває, що декілька тижнів спочинку вистарчить для повного подужання.

Дбайливі батьки повинні звертати навіть на найбільш звичайні, буденні переживання дитячої душі. Наприклад, зависть є зовсім звичайним, можна сказати — нормальним, явищем в дітей. Коли не творити для неї окремих причин, не давати дітям нагоди до зазидуння й заздрости, то значіння вона не має і дитина з того виростає. Але в інших умовах може розвинути в неї характер, з яким в дальшій життю буде трудно і самій людині і другим людям з нею. А скільки то людей буває, що навмисне драгнуть дитину, показуючи — за кару для неї чи що — більш любови чи уваги до другої дитини. З такого «покривдженія» може розвинути зависть і злість і злоба і всякі

погані прикмети характеру.

Взагалі з дитячими почуваннями треба обходитись дуже обережно. Душа дитини така-ж вразлива, як і тіло, або й ще вразливіша. Вражіння можуть залишитися в неї на все життя. Батьки самі не знають, що вони роблять, коли дітей страшать — пострахом хочуть здобути послух. Все одно чи грозити, що поб'ють або «підуть собі геть», або віддадуть дитину куди то, чи страшити циганом чи чим іншим, «страшні» діти швидко переконуються, що се тільки пустий пострах і перестають боятися та що більше — бачать, що батько чи мати говорить неправду, а самі того вчать. Або-ж діти стають «заякани», несміливі, нервові, — прикмета, яка може в них лишитися на довгі літа. Так само не годиться обманювати дітей обіцянками, яких батько-мати не думає сповнити, ані підкуплювати їх дарунками чи ласощами за те, що дитина і без того повинна робити. У всіх тих випадках вистарчить похвала або догана, на які всі діти вразливі.

ПОСЛУХ В ДІТЕЙ.

Щоб діти сліпо слухали старших осіб, хоч би й своїх власних батьків, у всякій справі, се не тільки неможливе, а й не бажане. Сліпо послушні можуть бути лише хорі, ненормальні або дурні діти, тай то краще, щоб від них такого сліпого послуху не вимагати.

Ніякої дитини не можна виховати так, щоб вона зовсім і точно задовольняла кожне бажання батька чи матері. Кожда дитина має свою натуру, свої окремі душевні прикмети, які хочуть знайти собі вираз і яких силою не треба гальмувати. Розуміється, дітей треба вчити, що вони повинні робити, а чого ні, але в кождім випадку треба дати їм розумну причину для такої чи іншої поведінки, а не вимагати, щоб сліпо слухали приказу чи заборони, не розуміючи, чому воно і нащо.

Розумний послух в дітей можливо досягнути і се для їх доброго виховання важно. Однак треба оберегатись, щоб взагалі за багато не приказувати і не забороняти. Спільна прикмета в усіх дітей, що вони діяльні, і на скільки те, що вони роблять, не шкодить ні їм ні другим людям, треба лишати їм волю. Дитина все хоче щонебудь робити; хоче бачити результати своєї роботи; хоче похвали і признання. Се її природа і вона невинна, що «не може всидіти тихо». За те нема що їй сварити і батьки повинні лише ту дитячу діяльність скерувати так, щоб вона не зашкодила ні самій дитині ні нікому.

Щоб виробити в дитини розумний послух, батько й мати повинні передісім свою дитину добре пізнати: що вона думає, як приймає вражіння і як на них відповідає, чого можна від неї вимагати і яким способом.

Поки приказувати чи забороняти,

наперед подумати, чи справді треба. Коли треба, тоді сказати своє просто, ясно і пояснити причину, чому дитина повинна щось робити, чи чогось не робити. Не відкидати своїх рішень, але і не проголошувати їх в надто рішучій, різкій формі. Дитина, так як і доросла людина, не любить «сильної влади» над собою і так само відчуває образ. Треба, щоб дитина привикала, що те, чого від неї вимагають, є і важке і розумне. А потім вже треба дивитись, чи приказ виконано. Для дитини се буде доказ, що справа важна і що батько чи мати в її висліді зацікавлені, а не говорять так іза якоїсь забаганки чи примхи.

Не треба спонукувати дітей до послуху обіцянками, обіцянкою виконати. Не зловживати дитячою довірчивістю, а то легко стратити в дитині віру.

Найгірший спосіб здобувати собі послух — пострахом: лякати дітей полицями чи доктором чи кимсь, хто «прийде і забере тебе». Або дитина стане боязлива, заякана, а ні, то швидко переконається, що її дурять, тай тратить повагу до батьків.

Поки за непослух карати, треба наперед переконались, чому саме дитина не послушала. Буває, що в неї були якнайкращі бажання власне щось добре зробити, і потім в неї лишастись вражіння, що саме за те її покарано.

Буває, що на дітей накладають такі обмеження, яких вони не можуть видержати. Воно легко сказати «сиди тихо», але здоровий хлопець, в якому повно життя і сили, попросту не може всидіти тихо довше як кілька хвилин. Малі діти ростуть і в них розвивається кождий мускул. Сама природа примушує їх бігати, скакати, кричати, вганяти.

турним народом і мали високо розвинене хліборобство, бо вміли штучно наводнювати землю і підносити її врожайність. Уже тоді вони будували водопроводи і канали, вміли бальзамувати тіла і жили собі спокійно, коли заставали до них з Європи в 1532 році непрошений гість Франциско Пізарро враз з 183 еспанськими жовнірами. — Гостинно прийняли „некультурні“ Індіанці „культурних“ Європейців, а ті поспішли відплатитися їм тим, що до року вбили родового начальника Індіанців, а сам нарід почали підбивати і запрягати до тяжкої роботи по копальнях, в яких гинули мільйони автохтонів, властивих господарів землі. А вкінці культурні Європейці привезли Індіанців в дарунку ще рідні „культурні“ європейські хвороби та алькогіль, а ті дарунки були ще гіршим для них вестящем, як те вороже оружжя, від якого гинули. Бо хоч як високо мали Індіанці культуру, коли дійшли до їх землі еспанські завойовники, то не дорівнювали Європейцям в военній штудії. Вони воювали, як тепер, палками і камінням. І так як тоді невдержалися з тим оружжям проти горстки Еспанців, що стріляли з рушниць і пістолів та рубали шаблями, так і тепер, хоч вони в подавляючій більшості, не вдержались в своїм бунті проти горстки білих, які мають до своєї розпорядимості армію враз з гарматами і машинними кісами. — Повстання Індіанців в Болівії це крок розпуки. Не в воно вислідом ніякої більшовицької агітації, як це подає уряд і падаюча кляса, а тільки вислідом розпучливого положення поневоленого і вивискуваного народу, якому знищено культуру і землю і якого перемінене дорожнє насильства з господаря в раба. Та всеж таки цей розпучливий крок, хоч його задушуть в крові, буде мати і добрі наслідки. Він зверне на себе увагу світа, а пролята свідно кров загаріє прибитих Індіанців до дальшої боротьби. З їх свідомленням наступить і поправа їх долі. Бо їх нещастя лежить в невідомості їх власної сили.

ВСЯЧИНА

До наших передплатників. З кінцем вересня кінчиться передплата за 3 чверть рік. Тому з нинішнім числом висилаємо поштові бланкети і просимо прислати передплату до кінця року в квоті 3 зл. Хто не надішле передплати, тому д. жовтня здержимо висилку газети.

Пересторога! Всякі агенти розказують нашим селянам про рай в Аргентині і заохочують їх їхати туди. Богато наших людей повірили тим проїсцвітам і на чужині проклинали свою долю. Наші люди, які піддурені виїхали до Аргентини, перестерігають, щоб ніхто туди не їхав, бо робітників туди наїхало так багато, що ледви четвертина може знайти яку-туди роботу, а решта не має роботи і домів не має за що вернути. Н-ма такого емігранта, якийби не терпів страшної нужди, а є і такі, що з нужди кидються в море. Інші ходять по смітниках і шукають поживи. А є і такі, що за намовою агентів корабельних ліній за мізерну ложку страви пишуть з Аргентини до свого села, що їм добре, що заробляють багато і так вводять в блуд інших людей. Тому не вірте листам, які захвалюють Аргентину!

Неприємна помилка закралася до статті „Українська Господарська Академія“, поміщений в ч. 35. А саме дотеперішнє число абсолювентів виносить не 33 а 150 (сто п'ятьдесят).

Наші дописувачі дуже часто нетерпеливості і жадають

поміщення допису зараз в найближчій числі. По можливості це робимо, але часом неможливе, бо годі всі дописи наразі помістити. Також деякі дописи мусять бути справджені. Тому просимо о терпеливості. При тій нагоді це раз зазначуємо, що не підписаний повним іменем дописи викидаємо.

Цини збіжжя: новежито 36—37; нова пшениця 45—46; новий ячмінь 33—34; новий овес 28—29; кукурудза 32—33.

Есенції до горівон, лікерів і руму до набуття в аптці під „Зайцею“ Перемишль, Францисканська ч. 2.

НОВИНКИ.

Замах. Московка Анна Щепина-Бабичева стрілила до урядовця більшовицького конзуляту в Парижі. Її арештовано і вона перед слідчим суддею так представила причину замаху: Її чоловіка більшовики розстріляли, а вона ратуючи життю, лишила в Росії двоє нелітних дітей, і втікла до Франції. Діти помирали з голоду. Перед кількома місяцями постановила повернути до Росії і пішла до більшовицького конзуляту по паспорт. Урядовці конзуляту не дали їй паспорт. Отоді знову прийшла до конзуляту по паспорт. Чекала на свою чергу, держачи на руках 3-місячну дитину. Дитина розплакалась. Успокоюючи дитину, сказала „Ой Боже мій, Боже!“ Тоді урядовець Фомін (мабуть жидок) так відізвася: „Як хочете їхати до Росії, то мусите знати, що там нема Бога“. Це так розгнівало жінку, що вона стрілила до урядовця і легко його ранила.

Язвва блох. Часописи доносять, що в околицях Проскурова появилася нечувана язвва блох. Тих бліх так багато розмножилось і вони так напастують людей і звірят, що люди не можуть спокійно відпочити вночі, опускають мешкання і виходять в поле на ніч. Нічо не помагають порошки та течі проти блох, тому урядова санітарна комісія рішила нищити блохи отруйними газами.

Щаючі дівчата. В китайській країні Горнан уряд видав наказ, щоб всі дівчата виїхали заміж. Коли яка до означеного речинця не знайде собі мужа, то уряд сам його визначить. — Богато і наших дівчат утілюються таким наказом.

Гострий закон. Посол до єгипетського союму, Магомед Джуссейбі, пропонує до ухвали соймовий закон проти невірних жінок. По тому закону, чоловік може вбити свою жінку, коли вона зрадить його. За це саме можуть її убити — її батько, син, брат а навіть дідуньо.

Жебрани в Бельгії тепер дуже бідують. А саме недавно проголошено закон, по якому кожний жебрак мусить мати урядову посвідку від комісії, що йому вільно жебрати. Коли поліція зловить здорового жебрака, то по закону висилає його до копальні вугля і він там під надзором працює. Вислано туди вже 250 людей.

Судовий трибунал у Лондоні розглядав цікаву справу. Механік Том Алан продав свою вічну жінку за 500 фунтів штерлінгів. Перед судом він говорив: Вже давно хотів я розійтися з своєю супругою, бо ми не були щасливі, але вона не приставала на розвід. Та незабаром вона залюбулася в моїм приятелі Філіпсові, що також залицявся нею. Тоді саме мав я грошеві клопоти. На бажання мого приятеля продав я йому свою жінку за 500 фунтів штерлінгів, бо грошей треба було мені дуже. — Його адвокат боронив так: Треба знати, що тому сто літ кожний муж в Англії міг продати свою жінку, кому хотів і не боявся суду, бо таке було право. Селяне продавали свої жінки часто. Це недовідомо селянин з Дербі продав свою „бабу“ за 11 шілінгів. А також один різник, що збанкрутував, продав і свою Еву якомусь шведцеві за 24 шілінги. Це записане в старих актах. Аж від 1805 року настав закон, що боронить торгувати жінками. — Суд вислухав усе терпеливо та за судив того механіка на 19 місяців арешту.

Сплять за гроші. Двадцять людей в Менеловім Технологічному Інституті в Пітсбургу сплять і за це беруть платню. Всі вони є під точною обсервацією лікарів і сплять на різних ліжках. Лікарі і техніки при помочи точних апаратів стараються вивчити, які ліжка є найвигідніші і які дають найбільше покріплюючий сон. Для тої цілі вони точно перевіряють стан тих професійних „сплюхів“, їх здоров'я і різність а теж, чи вони сплять спокійно вночі чи ні. Кажуть, що це перший раз у світі платять людям за таку роботу як спання.

9-літній герой. Підчас пожежу камені в Брукселі, столиці Бельгії, 9-літній хлопчик довідався, що в мешканню, в якому вибух пожежу, залишилась маленька дитина. Хлопчик скочив в огонь і виніс немовля, обтулюючи його в порушку. Самий дуже попарився. Тепер він лежить в шпиталі де його відвідав президент міністрів і багато інших представників влади. Тому що молодий герой є сином убогих батьків, вирішено дати його до школи на кошт держави.

Радянський викупаччий уряд ухвалив 1,000,000 рублів, як за допомогу для польської республіки на Радянській Україні. Ці гроші призначено на будову доріг, домів, на школи і на другі цілі. Мають їх виплатити введові. — В цій республіці організується тепер і кілька полків польського війська. Українських селян з цієї республіки виселяють.

Німецький інженер Герман Пліт винайшов автоматичний кріс, що стріляє при помочи згущеного воздуха без найменшого гук. Цей кріс викидає при одноразовому наладуванні 25 куль. В часі проб виприві старшин райхсвері кулі того нового кріса перебивали двоміліметрову сталеву бляху на віддалі двох кілометрів. Німецький штаб набув цей винахід і держить його в тайні.

Школу для циганів отворено в Ужгороді. Є це перша школа циганська. В р. 1925 чесько-словацький уряд наложив був обов'язок посылати своїх дітей до прилюдної школи чеської, але циганчата не могли привикнути до шкільного порядку, а до того, діти висміювали їх. Не було нішого виходу, як заложити для них окрему школу. Вишукано учителя, що говорить по циганськи, і йому поручено науку в школі. Він, знаючи циганські звичаї, з часом зведнав собі дітей і вони вже навикиають до шкільного порядку. Однак науку треба що пів години перервати, бо циганчата дуже непосидючі і не можуть довше уважати як пів години. Що-йно коли побігають, знову можна з ними пів години відбувати науку.

Померший король румунський Фердинанд лишив 18-літню незамужню доньку Блену. Вона дістає тепер багато листів з Америки, в яких молодці просять її, щоб виїхала за них заміж. Один робітник з Індії пише, щоби виїхала за нього. Хоть він убогий, але її любить і вона буде в него щаслива. Знова якийсь фермер пише, що має новий дім і вона в него краще буде жити, як між румунськими циганами. Корольна мовчить — не відповідає на листи.

За честь сестри. В селі Вілька мазовецька, в повіті Рава Руска, брати Андрій і Стефан Морозів напали на сплячого в столі Андрія Сухоритого і ножами завдали йому так тяжкі рани, що він помер. Поліція арештувала обох. Вони призналися до злочину, заявляючи, що пістислися на Андрію Сухоритим за те, що звів їх сестру Таньку а опісля покинув.

Невинна дівчина кинулася з другого поверху. В Криніці один панок нароби крику, що йому пропала мошонка з грішми. Підозрінне впало на служницю Марію Каміньську. Вона божилася, що грошей не брала. Коли їй загрозило поліцією, вона з розпуки кинулась з 2 поверху. Поломила собі обі ноги і дістала потрясення мозку. Описав показалося, що панок забув гроші на балконі. Тепер буде він відповідати за це, що посуджуючи невинну дівчину о крадіж, став винновником її вестяща.

Пожежі в Ярославщині. Вночі з 28 на 29. серпня, в часі вестіля вибух пожежу в господаря Антона Худика в Лівцях пов. Ярослав. Спалася стайня і стодала з цілим живном. Слідство виказало, що

хтось підложив вогонь, бо близько пожежу найдено підложку фляшку, в якій було ще трохи нафти. Палів не викрито. — Дня 29 серпня пізнім вечором вибух огонь в столі Дмитра Майкута в Тучапах к. Ярослава і перенісся на сусідній столі Михайла Гукіа і Антона Морозовича. Спалилося 3 столі зібжжя. Шкода виносить 15,000 зл. Як по встав пожежу не можна дати. Майкут підозріває, що підпалив його парубок Михайло Ледвос, але він має свідків, що тоді був дома. Дальше слідство ведеться.

Нові книжки.

Автори, бажаючи, щоб їх твори були на цій місці оцінені, мусять прислати два примірники книжки.

Jan Smolka. Katalog-Archiwum aktów dawnych Miasta Przemyśla. Przemyśl 1927. — 4°, ст. 240 + XVI — Зміст: — Систематично-хронологічне упорядкування дохованих дотепер історичних актів (пергамино-вих дипломів в числі 118 і рукописних збірок в числі 873 кн.). Своім змістом відносяться акти, в переважній своїй кількості до міста Перемишля. При акті подано короткий його зміст. При кожнім пергамино-в дипломі знаходиться понадто опис зверхного вигляду. — Поділ каталогу: Вступ і дві головні частини: I) пергамино-в дипломи; II) Рукописи. Часті II ділиться на XI розділів. — Хронологічні рамки упорядкованих в нім документів слідуючі: Пергамино-в дипломи сягають від 1356 до 1798, а оден з р. 1834; рукописи від 1402 — 1780. — В VIII розд. під ч. 7 наг. „Rusini“ зібрані і хронологічно упорядковані акти, що відносяться до минувшини Українців Перемишля. Збірка скромна. Всього 136 актів. (Чотири з них російські). Відносяться вони до літ: 1526 — 1780. Зміст їх різнородний По більшій часті є це судові акти приватного характеру. Актів більш загального характеру мало. Приміром заховалось тільки 11 актів, що відносяться до боротьби православних з уніятами. — А звівно, що боротьба ця на перемиському ґрунті була надзвичайно остра і мусіла полишити за собою далеко більше судово-правних актів! — шість судових актів відносяться до затяжного процесу укр. міщан з владикою о пасовисько на Болоню і Вовчим. 4 акти пригадують спір міста з владиками А. Радилівським і Копилянським о мур, остатки якого ще нині бачимо. 2 акти відносяться до спору укр. міщан з містом о луки на Кругелю, Болоню, Вовчим і Знесінню; 1 — до боротьби Українців з магістратом о доступ до лавничих актів. Вкінці загального характеру являється декрет Володимира IV з 23 марта 1633 зрівнюючий правно неунітів з католиками. Зрештою з виїмком кількох „виписів з книг духовних перемиської капітули і перемиського єпископства“ інші суд. акти відносяться більше або менше змістом особисто — приватного характеру. — Мета праці — методично упорядкувати і скалягувати, а тим самим зрешти доступними для дослідників місцеві минувшини недоступні дотепер історичні акти. — Вартість її: Можна не годитися з поглядами ерудитів, які признають об'єктивно наукову вартість тільки тим історичним працям, що відносяться до критичного оброблення, методичного упорядкування і систематичного скалягування жерел; які мильно уважають підготовку роботу метою, а не середником до мети. Всежтаки належить беззастережно ствердити, що того рода праці є найменше приємні, найбільше гомлячі, що є вони „недвядчі“, але є це необхідні підстави розвою історичної науки. В тім їхня ціна. В тім також лежить вартість шістьлітньої праці дир. І. Смолика. — Грубших методичних замітв відносно систематики праці нема. Говорити про дрібніші недогляди — річ зайва! — При нагоді цього каталогу насуваються ось які рефлексії: Міський архів одного „з найбільше історичних“ міст ждати мусів на своє скалягування аж до р. 1927. І заважає його тільки сильній волі і інтензивній праці любителя старовини, котрому вдалось перекопати правительні міста — що рідко буває — про потребу видання друком архівального каталогу. Що ж до черва говорити про інші місцеві архіви! Як довго ждати треба на їх друкований каталог? Здається це дуже довго! — Ів. Ок.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редація не відповідає

Оголошення. В справі прийняття до Української Господарської Академії в Чехословацькій Республіці (Подєбради), що складається з 3-х факультетів: агрономічно-лісового (відділи: агрономічний та лісовий), інженерного (відділи: гідротехнічний та хеміко-технологічний) та економічно-кооперативного (відділи: кооперативний, статистичний та економічний) з чотирьохрічним курсом навчання — на численні запити додатково оголошується, що як звичайні слухачі можуть бути прийняті тільки ті особи, які мають матуру з гімназії чи реальки. Особи з матурою учительських семінарів та інших фахових шкіл середнього типу мусять складати додатковий іспит або матуру відповідно до вимог поодиноких факультетів. До здачі таких іспитів можуть вони бути зачислені тільки як вільні слухачі.

Концерт Укр. Хору Д. Мотна ві втрок 6-го вересня. Початок о год. 8 вечер. Новий репертуар.

Отрим перепрошую шан. фірму Теодора Бульвінського в Перемишлі ул. Борельовського, котру нехотючи незаслужено образив і складаю на Рідну Школу 10 зол. Антін Дмитраш з Болестрашич.

Школа музична, наука гри на фортеп'яні і предметів теоретичних **Евстахії Ціпановської-Петер** приймає впис від 3 до 5-ої пополуни при ул. Середній ч. 3. І. поверх.

Абсолювент гімназійний пошукує лекції. Ручить за добрий успіх своєї праці. Зголошення слати до Редакції „Укр. Гогосу“.

Районовий представник потрібний на тутешній район. Вигідне заняття при бюрку при стосованню нового систему продаж. Фахове знання непотрібне. Дохід 400 до 600 зол. місячно, навіть як додаткове заняття. Оферти суб.: „F. G. V. 110“ до Тов. Рекл. Міжмар. Рудольф Моссе, Варшава, ул. Маршалковська 124.

Даю лекції французької, англійськ. і німецьк. мови і музики. Перемишль, 3-го Мая ч. 49. О. Первенко між 1—3 пополуни.

Добрі домашні обіди дає М. Століца Перемишль, Борельовського 15 (Засяння).

Др Михайло Коє лікар очей (окуліст) ординує в Пе ємишлі, вул. Міцкевича 11. (в поштовім будинку).

Др. Іванна Вітошинська ординує в диточих і внутрішніх недугах в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

Liljo-Boraks вибілює церу, зм'якшує воду. Ціна за пак. 50 сот.

Пух пудер до волосся, відтовщує волосся, хоронить перед зміною краси. Ціна за пак. 60 сот.

Skalin до волосся, усуває лущення і хоронить перед випаданням. Ціна за фляш. 1 зол. 30 сот.

Головний склад:

В. І. МУШИНСЬКИЙ, Перемишль, Галичина.

Позір! — НОВІСТЬ! — Позір!

КНИЖКА І ЧАСОПИС необхідна для всіх радних Українців.

20. серпня ц. р. вийшла друком книжка Дра Степана Барана: „Галицький закон громадський з 1866 р.“ з усіми пізнішими змінами і додатком про закон і мову урядування державних, адміністративних і самоуправних властей. Кожний радний Українець має обов'язок зазнакомитися з громадськими законами, бо інакше не буде міг в раді брати права своєї громади і свого народу.

Рівночасно з днем 5 вересня ц. р. виходить-ме 2-тижневик: „Громадська Самоуправа“ під редакцією Володимира Целевича. Цей часопис буде присвячений правам громадської господарки і громадської політики.

Ціна книжки Дра Степана Барана: 1 прим. 1 зол. 20 сот., при звичайній пересилці: 1 зол. 35 сот., при порученні 1 зол. 65 сот. 5 прим. 6 зол. 20 сот.; 10 прим. — 10 зол. 80 сот., за поспілатою 30 сот. більше. Передплата 2-тижневика „Громадська Самоуправа“: річно 7 з. 20 с., піврічно 3 зол. 60 сот., ціна поодинокого примірника 30 сот.

Замовляти книжочку і 2-тижневик: „Видавництво „Громадська Самоуправа“, Львів, вул. Косцюшки ч. 1а. гроші висилати на адресу проф. Амброз Березовський, Львів, вул. Косцюшки ч. 1а.

Др. Прийма Остап

орд. в Перемишлі, Ринок 12. у внутрішніх і жіночих недугах, просвітлює **Рентгеном**, насвітлює кварцевою лампою і Солюком

Перше українське електрично-технічне інсталяційне заведення.

в Перемишлі Ринок 23 (напроти Магістрату)

Дмитра і Івана Дучинських.

Домагайтесь найдобріших паперців до курення

„Калина“

з фабрики кооперативи „Будучність“ в Тернополі.

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ одинокі найліпшу і своєрідну **ПАСТУ ДО ОБУВИ ЕЛЕГАНТ**

О. Левицької і Ски. Львів, Кордецького 51.

Магазин обуви

Тома Данило Лашкевич

Перемишль, вул. Владиче ч. 3. поручає обуве заграничне, кравче як також власного виробу, роблене на міру.

ЖАДАЙТЕ у всіх кооперативах і крамницях

„МУТД“ МИЛО ОДИНОКОЇ УКР. КООПЕРАТИВНОЇ ФАБРИКИ ЦЕНТРОСОЮЗ

Найновіщі ЖУРНАЛИ МОДИ

Жіночі, мужеські, дитинні і капелюхові на сезон осінь-зима 1927-28 р. вже надійшли і можна їх набути в ціні від 2 до 8 золотих

в Книгарні **Е. БІЛІСТ, Перемишль**, Площа на брамі 5.

За попереднім надісланням 2 зол. висилаємо журнали на провінцію за післяплатою (zaliczką).

Новина! Новина!

Появилася нова і дуже цінна книжка б. доцента Камянецького Укр. Держ. Університету **Х. ЛЕБІДЬ ЮРЧИКА**

Бюджетове право

з додатком: перший державний бюджет України на 1918 рік і пояснення найважливіших позицій бюджету

Ціна 7 зл.

Вислав за надісланням грошей: **Х. Лебідь-Юрчик** Перемишль, вул. Грунвальдська ч. 67.

Замовляти теж через книгарні!

Ірома мігдаловий ірискодо миття лиця, усуває товщі, вибілює і хоронить від угрів. Ціна за пак. 65 сот.

Крем янголіновий необхідний середник до береження чери. Ціна за слоїк 1 зол. 25 сот.

Иой — ідеальний середник проти нагнітків і згубної шкіри. Ціна за пуд. 1 зол.